

ZAŁĄCZNIK 2. PRZEBIEG SZLAKU TURYSTYKI POSTINDUSTRIALNEJ ŻELAZNE DOLINY WRAZ Z WYKAZEM NAJWAŻNIEJSZYCH ATRAKCJI TURYSTYCZNYCH

Szlak rozpoczyna się w gminie Końskie w miejscowości Sielpia Wielka przy **Muzeum Zagłębia Staropolskiego (1)**. Z Sielpi udajemy się do Końskich. Możemy to zrobić rowerem, poruszając się istniejącym już szlakiem Green Velo, bądź pieszo przez **Skałki Piekło** - istotną atrakcję przyrodniczą (2). Końskie są początkiem łączącej cały szlak linii kolejowej T25, w oparciu o którą turyści (w tym rowerzyści) będą mogli przemieszczać się pomiędzy poszczególnymi odcinkami szlaku i zwiedzać najważniejsze atrakcje turystyczne na nim zlokalizowane.

Z Końskich udajemy się na **Starą Kuźnicę**, gdzie możemy zobaczyć **budynek XIX wiecznej kuźni wodnej (3)**. Dalej szlak wiedzie nas do zlokalizowanego w gminie Stąporków **Rezerwatu Skałki Piekło pod Niektaniem (4)** poprzez miejscowości Czarniecka Góra i Stąporków, gdzie istnieje możliwość skorzystania z atrakcji turystycznych zlokalizowanych przy zbiorniku wodnym przy ul. Miłej w Stąporkowie bądź w strefie uzdrowiskowej w Czarnieckiej Górze.

W dalszej kolejności przemieszczamy się z **Rezerwatu Skałki Piekło pod Niektaniem** do stacji kolejowej Bliżyn w powiecie skarżyskim. Uzupełnieniem głównego przebiegu szlaków będzie pętla istniejącego szlaku pieszego biegnącego z Sołtykowa do stacji kolejowej w Bliżynie, przebiegająca przez **Rezerwat Ciechostowice (5)** oraz istniejące szlaki piesze łączące m.in. Bliżyn, Skarżysko - Kamienną, Suchedniów oraz Wąchock (z uwzględnieniem stacji PKP) i przebiegające przez liczne rezerваты przyrody. Dodatkowo planowana jest pętla szlaku z Bliżyna do Kopci, po drodze zahaczając o **Rezerwat Dalejów (6)** i **Rezerwat Świnia Góra (7)** rezerваты przyrody i zbiornik wodny. Z Bliżyna istnieje możliwość przemieszczenia się linią kolejową do Skarżyska-Kamiennej, gdzie możemy m.in. zwiedzić **Muzeum im. Orła Białego wraz z ruinami Wielkiego Pieca (8)**. Szlak prowadzić będzie dalej w kierunku Majkowa (po drodze turyści mogą zobaczyć m.in.: dęby - pomniki przyrody, obszar chronionego krajobrazu doliny rzeki Kamiennej, skałki i bloki skalne, rozlewiska rzeki Kamiennej i **Rezerwat Rydno (9)**), bądź (jako drugie odgałęzienie szlaku) do stacji PKP Skarżysko Kościelne, a dalej do miejscowości Kierz Niedźwiedzi. Ze Skarżyska-Kamiennej możemy się również udać do Suchedniowa, gdzie zlokalizowany jest zbiornik wodny.

Ze Skarżyska udajemy się pociągiem do Wąchocka w powiecie starachowickim, gdzie znajduje się Pomnik Historii - **Klasztor Cystersów (11)**. Z Wąchocka możemy udać się do Mirca, gdzie można podziwiać okazały **wież szypułkowy**, a w zabytkowym **Dworku Modrzewiowym (10)** skorzystać z bazy noclegowej. Z Mirca, istniejący szlak pieszy wiedzie do Starachowic. Alternatywą jest szlak wiodący wprost z Wąchocka do Starachowic, po którym poruszać się możemy: pociągiem, pieszo, rowerem oraz kajakiem (po rzece Kamiennej, aż do zalewu Wióry w gminie Brody).

W Starachowicach możemy skorzystać z licznej infrastruktury turystycznej i kulturalnej zlokalizowanej m.in. nad zbiornikami wodnymi: Pasternik, Lubianka i Piachy. Atrakcjami miasta są **Muzeum Przyrody i Techniki "Ekomuzeum" im. Jana Pazdura w Starachowicach (12)** oraz **Starachowicka Kolej Wąskotorowa (13)**.

Ze Starachowic możemy się udać pociągiem bądź szlakiem pieszo-rowerowym do miejscowości Brody, gdzie możemy zobaczyć izbę tradycji i dziedzictwa kulturowego znajdującą się w budynku pudlingarni i walcowni będący siedzibą administracji **Brodzkiego Zakładu Hutniczego (14)** oraz skorzystać ze ścieżki rowerowej przy ul. Panoramicznej w Rudzie i ul. Starachowickiej w Brodach wzdłuż Zalewu Brodzkiego. Z Brodów możemy się udać do miejscowości Kałków- Godów gdzie znajduje się **Sanktuarium MB Bolesnej**. Z Kałkowa istnieje możliwość przemieszczenia się istniejącym szlakiem pieszym do Dołów Biskupich gdzie znajduje się **Zespół Fabryki Tektury Witulin (15)** i dalej do Nietuliska Dużego.

Jednocześnie z Brodów możemy udać się pociągiem do Kunowa (powiat ostrowiecki), a stamtąd komunikacją zbiorową lub istniejącym szlakiem pieszym do **Nietuliska Dużego**, gdzie znajdują się **ruiny walcowni (16)**. Z Kunowa przemieszczamy się pociągiem bądź komunikacją autobusową do Ostrowca Świętokrzyskiego. Znajdują się tam, m.in.: **Centrum Tradycji Hutnictwa (17)**, **Ostrowiecki Browar Kultury**

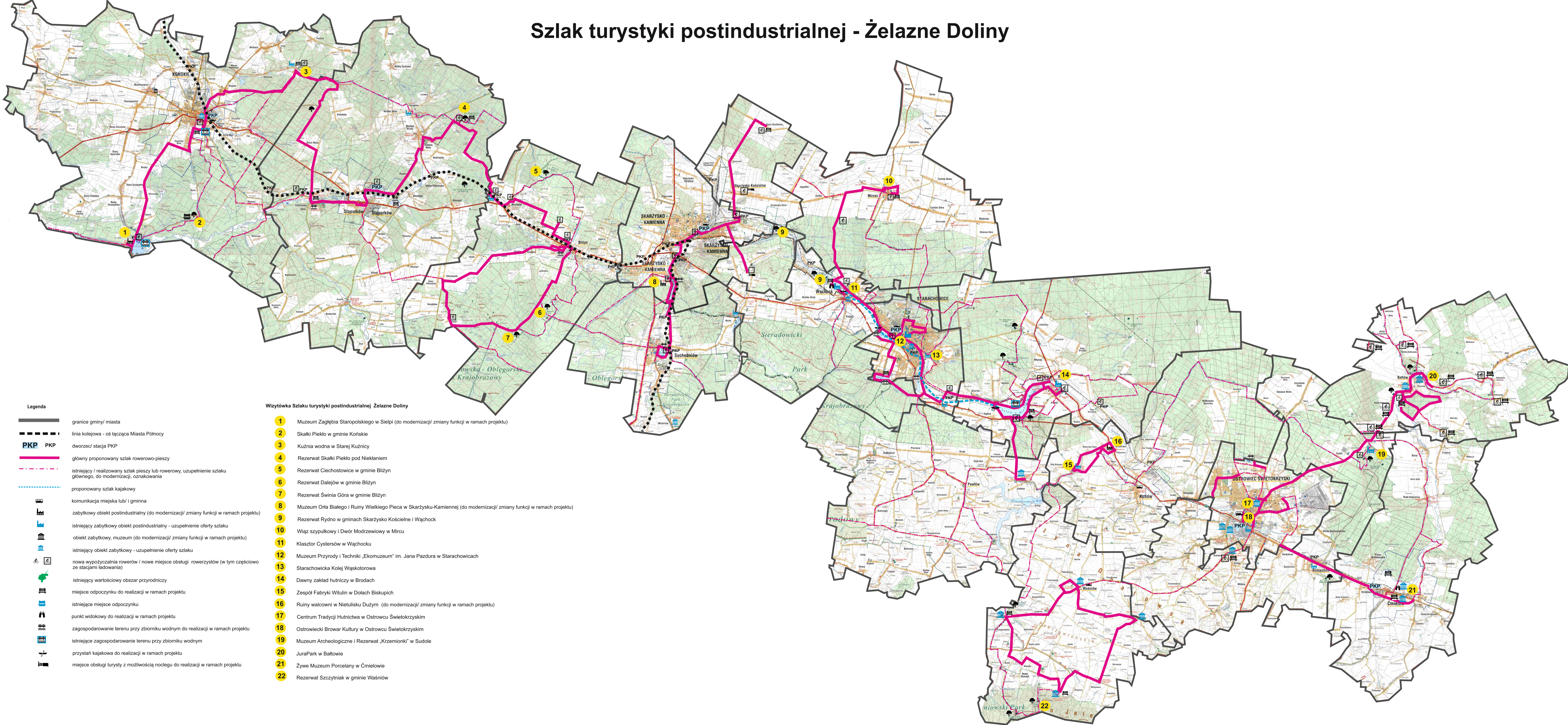
(18), Izba Pamięci Cukrownictwa oraz Pałac Wielopolskich na osiedlu Częstocice. W Ostrowcu możemy skorzystać również z infrastruktury turystycznej mieszczącej się nad zbiornikami wodnymi ośrodka GUTWIN.

Z Ostrowca Świętokrzyskiego możemy udać się pieszo bądź pociągiem do Bodzechowa i dalej koleją do Ćmielowa lub też szlakiem pieszo-rowerowym w kierunku Sudołu, gdzie mieści się **Muzeum Archeologiczne i Rezerwat „Krzemionki” (19)** i dalej do Magoni, gdzie planowane jest utworzenie miejsca pamięci historii gminy, a następnie do Bałtowa gdzie znajduje się **JuraPark (20)** oraz kompleks ścieżek rowerowych. W Ćmielowie turyści mogą zwiedzić **Żywe Muzeum Porcelany (21)** oraz neolityczną osadę w Gawrońcu (wpisana na listę UNESCO).

Również z Ostrowca możemy udać się istniejącym szlakiem pieszym wzdłuż drogi wojewódzkiej 751 do Szewny, gdzie możemy zwiedzić barokowy kościół pw. Świętego Mikołaja z neogotycką, żelazną bramą wykonaną w XIX w. przez hutników ostrowieckich, następnie do Waśniowa a stamtąd pętlą szlaku przez Grzegorzowice (XI wieczny kościół pw. św. Jana Chrzciciela) i Witosławice z alternatywnym dojściem do **Rezerwatu Szczytniak (22)**.

Szlak turystyki postindustrialnej - Źelazne Doliny

- Legenda**
- granice gminy/ miasta
  - linia kolejowa - oś łącząca Miasta Północy
  - PKP dworzec/ stacja PKP
  - główny proponowany szlak rowerowo-pieszny
  - istniejący / realizowany szlak pieszy lub rowerowy, uzupełnienie szlaku głównego, do modernizacji, oznakowania
  - proponowany szlak kajakowy
  - komunikacja miejska lub/ i gminna
  - zabytkowy obiekt postindustrialny (do modernizacji/ zmiany funkcji w ramach projektu)
  - istniejący zabytkowy obiekt postindustrialny - uzupełnienie oferty szlaku
  - obiekt zabytkowy, muzeum (do modernizacji/ zmiany funkcji w ramach projektu)
  - istniejący obiekt zabytkowy - uzupełnienie oferty szlaku
  - nowa wypożyczalnia rowerów / nowe miejsce obsługi rowerzystów (w tym częściowo ze stacjami ładowania)
  - istniejący wartościowy obszar przyrodniczy
  - miejsce odpoczynku do realizacji w ramach projektu
  - istniejące miejsce odpoczynku
  - punkt widokowy do realizacji w ramach projektu
  - zagospodarowanie terenu przy zbiorniku wodnym do realizacji w ramach projektu
  - istniejące zagospodarowanie terenu przy zbiorniku wodnym
  - przystań kajakowa do realizacji w ramach projektu
  - miejsce obsługi turysty z możliwością noclegu do realizacji w ramach projektu

- Wizytówka Szlaku turystyki postindustrialnej Źelazne Doliny**
- 1** Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi (do modernizacji/ zmiany funkcji w ramach projektu)
  - 2** Skałki Piekło w gminie Końskie
  - 3** Kuźnia wodna w Starej Kuźnicy
  - 4** Rezerwat Skałki Piekło pod Niektaniem
  - 5** Rezerwat Ciechostowice w gminie Bliżyn
  - 6** Rezerwat Dalejów w gminie Bliżyn
  - 7** Rezerwat Świnia Góra w gminie Bliżyn
  - 8** Muzeum Orła Białego i Ruiny Wielkiego Pieca w Skarżysku-Kamiennej (do modernizacji/ zmiany funkcji w ramach projektu)
  - 9** Rezerwat Rydno w gminach Skarżysko Kościelne i Wąchock
  - 10** Wiąz szypułkowy i Dwór Modrzewiowy w Mirzcu
  - 11** Klasztor Cystersów w Wąchocku
  - 12** Muzeum Przyrody i Techniki „Ekomuzeum” im. Jana Pazdura w Starachowicach
  - 13** Starachowicka Kolej Wąskotorowa
  - 14** Dawny zakład hutniczy w Brodach
  - 15** Zespół Fabryki Witulin w Dolach Biskupich
  - 16** Ruiny walcowni w Nietulisku Dużym (do modernizacji/ zmiany funkcji w ramach projektu)
  - 17** Centrum Tradycji Hutnictwa w Ostrowcu Świętokrzyskim
  - 18** Ostrowiecki Browar Kultury w Ostrowcu Świętokrzyskim
  - 19** Muzeum Archeologiczne i Rezerwat „Krzemionki” w Sudole
  - 20** JuraPark w Bałtowie
  - 21** Żywe Muzeum Porcelany w Ćmielowie
  - 22** Rezerwat Szczytniak w gminie Waśniów